

CHOWANNA

2017

TOM 1 (48)

Jako młody nauczyciel odważyłem się na wypowiedzenie śmiałego twierdzenia, że młodzież jest w ręku wychowawcy podatnym materiałem; mądry i energiczny wychowawca może ją doprowadzić tam, gdzie zechce. Zdanie to zostało przyjęte przez starszych pedagogów z pobłażliwym uśmiechem. Dziś, po wielu latach sąd mój w tym względzie uległ zmianie. Pozostał mi tylko aż dotąd zasadniczy optymizm co do natury młodego pokolenia, zniknęła natomiast wiara we wszechmoc nauczyciela. Jesteśmy ciągle świadkami, jak postronne wpływy neutralizują lub niszczą wpływ wychowawców. A dziś zło wszelkiego rodzaju butnie podnosi głowę, jeszcze butniej zachowuje się nieuctwo, a wszędzie imponuje siła i zarozumiałość.

Juliusz Ippoldt
(„Chowanna” 1939, R. 10, z. 1)

W numerze między innymi

Niebezpieczna humanistyka –
wywrotny wymiar pedagogiki i edukacji

WYDAWNICTWO
UNIwersytetu ŚLĄSKIEGO
KATOWICE 2017

CHOWANNA

2017

TOM 1 (48)

CZASOPISMO NAUKOWE PIONU PEDAGOGIKI
 WYDZIAŁU PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO
 POD PATRONATEM KOMITETU NAUK PEDAGOGICZNYCH POLSKIEJ AKADEMII NAUK
 PUBLIKOWANE OD 1929 ROKU
 — PÓŁROCZNIK —

Rada Naukowa / Advisory Board

Jerzy Brzeziński, Olga Chyżna (Ukraina), Maria Czerepaniak-Walczak, Stanisław Juszczyk, Dana Knotova (Czechy), Wojciech Kojs, Stefan M. Kwiatkowski, Zbigniew Kwieciński, Henriette W. Langdon (USA), Marilyn Langevin (Kanada), Tadeusz Lewowicki, Maria Machalova (Słowacja), Ewa Marynowicz-Hetka, Krystyna Marzec-Holka, ks. Janusz Mastalski, Zbyszko Melosik, Pavel Muhlpachr (Czechy), Aleksander Nalaskoski, ks. Marian Nowak, Stanisław Palka, Andrzej Radziewicz-Winnicki, Isabella Reichel (USA), Andreas Schauder (Szwajcaria), Ewa Solarczyk-Ambrozik, Tomasz Szkudlarek, Eleonora Sapia-Drewniak, Bogusław Śliwerski, Wiesław Theiss, Kerttu Tossavainen (Finlandia), Janina Wyczesany, Shu-Lan Yang (Tajwan)

Redaktorzy tematyczni / Subject editors

Alina Budniak (pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna), Małgorzata Górnik-Durose (psychologia zdrowia), Ewa Jarosz (pedagogika społeczna), Stanisław Juszczyk (pedagogika mediów), Mirosława Knapik (arteterapia), Katarzyna Krasoń (pedagogika twórczości), Krzysztof Maliszewski (pedagogika kultury), Eugenia Mandal (psychologia społeczna), Anna Nowak (pedagogika specjalna), Danuta Raś (pedagogika resocjalizacyjna), Agnieszka Stopińska-Pająk (historia wychowania, andragogika), Ewa Szadzińska (dydaktyka i pedeutologia), Teresa Wilk (wychowanie przez sztukę), Ewa Wysocka (teoria wychowania)

Redaktor tomu - część monograficzna / Contributing editor

Krzysztof Maliszewski

Zespół Redakcyjny / Editorial staff

Redaktor naczelna / Editor-in-chief: Ewa Syrek

Zastępca redaktor naczelnej / Deputy editor-in-chief: Agnieszka Stopińska-Pająk

Sekretarz / Secretary: Łukasz Michalski

Native speaker

David Oldroyd

Redaktor statystyczny / Statistical editor

Henryk Gacki

Wersją pierwotną (referencyjną) czasopisma jest wydanie papierowe.

W formie elektronicznej publikacja dostępna jest w zasobach
Central and Eastern European Online Library (www.ceeol.com)

ISSN 0137-706X
(wersja drukowana)

ISSN 2353-9682
(wersja elektroniczna)

Publikacja finansowana ze środków
pionu pedagogiki Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego
oraz Wydawnictwa Uniwersytetu Śląskiego

Adres Redakcji / Editorial address: Wydział Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego
40-126 Katowice, ul. M. Grażyńskiego 53 (pokój 224)
tel. 32 359 97 10, e-mail: chowanna@us.edu.pl
www.chowanna.us.edu.pl

Spis treści

Od Redakcji	9
-----------------------	---

Część monograficzna

Niebezpieczna humanistyka – wywrotny wymiar pedagogiki i edukacji (pod redakcją Krzysztofa Maliszewskiego)

Niebezpieczna humanistyka – wywrotny wymiar pedagogiki i edukacji. Wprowadzenie (<i>Krzysztof Maliszewski</i>)	15
Lech Witkowski: Jak uprawiać humanistykę? W stronę polityki wrażliwości	23
Leszek Koczanowicz: Po co humanistyka? Edukacja w czasach kryzysu	43
Tomasz Szkudlarek: Polityczność, tożsamość i humanistyczna produkcja znaczeń	57
Rafał Godoń: Kształcenie i doświadczenie obcości. Inspiracje her- meneutyczne	71
Ewa Bielska: Humanistyka zaangażowana, humanistyka wyalieno- wana – potencjał polityczny uniwersytetu, humanistyki, nauk społecz- nych	83
Katarzyna Krasoń: Przestrzeń <i>bricolage</i> 'u interpretacyjnego w ko- incydencji sztuki i pedagogiki	95
Małgorzata Przanowska: Zamyśl humanistyczny – zmysł pe- dagogiczny. Potencjał twórczy naśladowania wzorów a zmysłowość pedagogiki humanistycznej	109
Irena Przybylska: Miętkość i zdziczenie – zwrot emocjonalny w nauce i kulturze	125

Monika Sulik: Miłość w obliczu trudności – andragogiczno- -edukacyjne implikacje w biograficznych relacjach partnerskich . . .	143
Agnieszka Majewska-Kafarowska: Wywrotka humanisty- ki – narracja o (nie)bezpieczeństwie humanistyki i jej nieodzowności w pedagogice (próba odniesienia do wizji humanistyki w ujęciu Michała Pawła Markowskiego)	159
Krzysztof Maliszewski: Humanistyczny rdzeń pedagogiki. Czy- tając <i>Politykę wrażliwości</i> Michała Pawła Markowskiego	177

Studia i rozprawy

Andrzej Radziejewicz-Winnicki: Żywiołowość niepokojącej nowoczesności a dylematy reprezentantów nauk społecznych	199
Marta Perkowska, Maciej Oksztulski, Maciej Perkow- ski, Konrad Wnorowski: Prawo do nauki osób z autyzmem w pol- skim szkolnictwie wyższym – założenia i doświadczenia praktyczne na przykładzie projektu <i>NO-AUTism</i>	219
Katarzyna Kowalczyńska-Grabowska, Katarzyna Bo- rzucka-Sitkiewicz: Opinie absolwentów na temat programu stu- diów w zakresie pedagogiki zdrowia w kontekście ich doświadczeń za- wodowych	245
Renata Czernecki: Problematyka wypalenia zawodowego osób aktywnych zawodowo w kontekście nabywania przez młodzież kompe- tencji psychospołecznych	259
Ewa Humeniuk, Olga Dąbska, Katarzyna Pawlikowska- Łągód, Beata Bytof: Poziom stresu zawodowego wśród nauczy- cieli	279
Agnieszka Rumianowska: Rozwijanie kompetencji społecz- nych. Pomiedzy efektywnością a moralnością	305
Joanna Szefer: Bunt wobec braku i nadzieja na rewolucję. Idea re- zyduálności w projektowaniu nowej jakości rozwojowej specjalizacji w pedagogice istotnej egzystencjalnie (wokół książki Julity Orzelskiej <i>W stronę pedagogiki istotnej egzystencjalnie</i>)	325

Recenzje, komunikaty, polemiki

Uczniowie Tulpa, czyli na marginesach <i>Niebezpiecznej humanistyki</i> (Łukasz Michalski)	349
Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej <i>Transgresja jako zjawisko w kulturze – szansa czy zagrożenie?</i> (Akademia Pedagogiki Spe- cjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Warszawa, 18 listopada 2016 roku) (Joanna Michalak-Dawidziuk)	357
Sprawozdanie z VII Konferencji Pedagogiki Dialogu: <i>Emancypacyjno- -krytyczny potencjał dialogu</i> (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Warszawa, 9 grudnia 2016 roku) (Izabella Kust) . . .	365

Table of Contents

From the Editors	9
----------------------------	---

Monographic Part

The Precarious Humanities – Subversive Dimension to Pedagogy and Education (edited by Krzysztof Maliszewski)

The Precarious Humanities – Subversive Dimension to Pedagogy and Education. Introduction (<i>Krzysztof Maliszewski</i>)	15
Lech Witkowski: How to Proceed in Embodying Humanities? Towards the Politics of Sensitivity	23
Leszek Koczanowicz: Why the Humanities? Education in Times of Crisis	43
Tomasz Szkudlarek: The Political, Identity, and the Humanistic Production of Meaning	57
Rafał Godoń: Education and the Experience of Alienation. Hermeneutical Inspirations	71
Ewa Bielska: The Humanities' Involvement, the Humanities' Alienation – Political Potential of University, the Humanities, and Social Sciences	83
Katarzyna Krasoń: The Space of Interpretative Bricolage in the Co-Occurrence of Art and Pedagogy	95
Małgorzata Przanowska: Humanistic Sense – Pedagogical Sensuality. The Creative Potential of Pattern Emulation vs. the Sensuality of Humanistic Pedagogy	109
Irena Przybylska: Softness and Savagery – an Emotional Turn in Science and Culture	125

Monika Sulik: Love in the Face of Difficulty – Andragogical Educational Implications Observed in Partners' Biographical Narratives . . .	143
Agnieszka Majewska-Kafarowska: The Over-Turn in the Humanities – a Narrative on (In)security of the Humanities and Their Indispensability in Pedagogy (an Attempt at a Reference to the Humanities according to Michał Paweł Markowski).	159
Krzysztof Maliszewski: The Humanistic Core of Pedagogy. Reading <i>Polityka wrażliwości</i> by Michał Paweł Markowski	177

Studies and Essays

Andrzej Radziejewicz-Winnicki: The Spontaneity of Anxieties of Modernity and Dilemmas among the Representatives of Social Sciences	199
Marta Perkowska, Maciej Oksztulski, Maciej Perkowski, Konrad Wnorowski: The Right to Learn Applied to Persons with Autism in Polish Higher Education – Assumptions and Practical Experiences as Exemplified by the NO-AUTism Project	219
Katarzyna Kowalczyńska-Grabowska, Katarzyna Borzucka-Sitkiewicz: Graduates' Opinions Concerning the Academic Curriculum within the Scope of the Pedagogy of Health in the Context of Their Professional Experiences.	245
Renata Czerniecki: The Problematics of Professional Burnout Among Professionally Active Persons in the Context of Acquiring Psychosocial Competencies by the Youth	259
Ewa Humeniuk, Olga Dąbska, Katarzyna Pawlikowska-Łągód, Beata Bytof: Occupational Stress Levels Among Teachers	279
Agnieszka Rumianowska: Developing Social Competencies. Between Effectiveness and Morality	305
Joanna Szefer: Revolt Against the Absence and Hope for Revolution. The Idea of Residuality in Designing a New Developmental Quality of Specialization in the Existentially Important Pedagogy (Around a Book by Julita Orzelska <i>W stronę pedagogiki istotnej egzystencjalnie</i>) . . .	325

Reviews, Announcements, Polemics

Dr. Tulp's Students: Notes in the Margins of <i>The Precarious Humanities</i> (Łukasz Michalski)	349
A Report from the All-Polish Academic Conference <i>Transgression as a Phenomenon in Culture – an Opportunity or a Threat?</i> (The Maria Grzegorzewska Academy of Special Needs Pedagogy, Warsaw, 18th November 2016) (Joanna Michalak-Dawidziuk)	357
A Report from the 7th Conference on the Pedagogy of Dialogue <i>The Emancipatory-Critical Potential of Dialogue</i> (The Maria Grzegorzewska Academy of Special Needs Pedagogy, Warsaw, 9th December 2016) (Izabella Kust)	365

Inhaltsverzeichnis

Von der Redaktion	9
-----------------------------	---

Monografischer Teil

Gefährliche Humanwissenschaft – instabiler Sinn der Pädagogik und der Bildung (unter der Redaktion von Krzysztof Maliszewski)

Gefährliche Humanwissenschaft – instabiler Sinn der Pädagogik und der Bildung. Einführung (<i>Krzysztof Maliszewski</i>)	15
Lech Witkowski: Wie ist die Humanwissenschaft zu treiben? Zur Politik der Empfindlichkeit	23
Leszek Koczanowicz: Wozu diese Humanwissenschaft? Die Bildung in der Krisenzeit	43
Tomasz Szkudlarek: Das Politische, Identität und humanistische Erzeugung von Bedeutungen	57
Rafał Godoń: Die Bildung und das Erfahren von der Fremdheit. Hermeneutische Inspirationen	71
Ewa Bielska: Engagierte Humanwissenschaft, entfremdete Humanwissenschaft – politische Leistungsmöglichkeit der Universität, der Humanwissenschaft u. der Sozialwissenschaften	83
Katarzyna Krasoń: Der Raum der interpretatorischen Bricolage bei Koinzidenz von Kunst und Pädagogik	95
Małgorzata Przanowska: Humanistisches Vorhaben – pädagogischer Sinn. Schöpferische Leistungsfähigkeit, die Muster nachzuahmen vs. Sinnesausnutzung von der humanistischen Pädagogik	109
Irena Przybylska: Sanftmut und Verrohung – emotionale Wendung in Wissenschaft und Kultur	125

Monika Sulik: Die Liebe angesichts der Schwierigkeiten – andragogische Implikationen für biografische partnerschaftliche Beziehungen	143
Agnieszka Majewska-Kafarowska: Der Zusammenbruch von der Humanwissenschaft – die Narration über Gefahr und Sicherheit der Geisteswissenschaft und deren Unentbehrlichkeit in der Pädagogik (in Bezug auf Michał Paweł Markowskis Vorstellung von der Humanwissenschaft)	159
Krzysztof Maliszewski: Humanistischer Kern der Pädagogik. Bei der Lektüre von Michał Paweł Markowskis <i>Polityka wrażliwości</i>	177

Studien und Abhandlungen

Andrzej Radziejewicz-Winnicki: Die Dynamik von der besorgniserregenden Modernität und die Dilemmata von den Vertretern der Sozialwissenschaften	199
Marta Perkowska, Maciej Oksztulski, Maciej Perkowski, Konrad Wnorowski: Das Bildungsrecht von autistischen Personen im polnischen Hochschulwesen – Grundsätze und praktische Erfahrungen am Beispiel des Projekts <i>NO AUTism</i>	219
Katarzyna Kowalczevska-Grabowska, Katarzyna Borzucka-Sitkiewicz: Die Meinungen der Absolventen über den Studiengang der Fachrichtung Gesundheitspädagogik im Zusammenhang mit ihren Berufserfahrungen	245
Renata Czernecki: Das Ausgebranntsein (Burnout) bei berufstätigen Personen im Zusammenhang mit Aneignung der psychosozialen Kompetenzen von der Jugend	259
Ewa Humeniuk, Olga Dąbska, Katarzyna Pawlikowska-Łagód, Beata Bytof: Das Berufsstressniveau bei den Lehrern	279
Agnieszka Rumianowska: Die Entwicklung von sozialen Kompetenzen. Zwischen Effizienz und Moral	305
Joanna Szefer: Der Widerstand gegen den Mangel und die Hoffnung auf eine Revolution. Die Idee der residualen Gestaltung von der neuen Fachrichtung in der existenziell relevanten Pädagogik (über das Buch <i>W stronę pedagogiki istotnej egzystencjalnie</i> von Julita Orzelska)	325

Rezensionen, Berichte, Polemiken

Tulps Schüler oder am Rande der <i>Gefährlichen Humanwissenschaft</i> (Łukasz Michalski)	349
Bericht aus der Gesamtpolnischen Wissenschaftlichen Konferenz: <i>Transgression als ein Kulturphänomen – Chance oder Bedrohung?</i> (Maria Grzegorzewska-Akademie für Sonderpädagogik, Warszawa, 18. November 2016) (Joanna Michalak-Dawidziuk)	357
Bericht aus VII. Konferenz über Pädagogik des Dialogs: <i>Emanzipatorisches Potential des Dialogs</i> (Maria Grzegorzewska-Akademie für Sonderpädagogik, Warszawa, 9. Dezember 2016) (Izabella Kust)	365

Od Redakcji

Myśląc o humanistyce w pryzmacie kategorii niebezpieczeństwa, częściej wskazuje się na zagrożenia płynące z niedoboru lub braku perspektywy humanistycznej niż na zagrożenia, które rodzi sama humanistyka. Mogłyby świadczyć o tym wielokrotnie podnoszone w dziejach alarmy ważnych myślicieli – często samych humanistów. Kiedy Barbara Skarga pisała: „Humanistyka została zsocjologizowana i znaturalizowana, a w rezultacie to, co miało być środkiem do poznania, stało się celem, sam zaś cel został zapomniany”¹ – wydawało się, że o ów niebezpieczny deficyt humanistyczności w patrzeniu na świat właśnie chodzi. Czy humanistyka zawsze była defensywna i niewinna?

Być może. Wspomnijmy dziewiętnastowieczne pisma Wilhelma Diltheya. Inicjujący przełom antypozytywistyczny gest jest *de facto* próbą „podniesienia” nauk humanistycznych do rangi nauk ścisłych – oręża dla tych starań dostarcza rozwój hermeneutyki. Owo mierzenie w naukową „dorosłość” uruchomiło rozpięte w czasie kilkunastu dekad rozważania i rozstawiło postaci, których koncepcje stanowią już filary historii nauki. Jednocześnie nie brak i dziś twierdzeń, że przełom antypozytywistyczny wciąż się nie dokonał (czy też nie dokonał się w pełni na ważnych polach humanistyki), a tym samym interpretacyjny styl myślenia o świecie tkwi w swojej naukowej dziecięcości. Stąd, być może, środki na granty naukowe odebrać można humaniście

¹ B. Skarga: *O nieużyteczności humanistyki*. W: Eadem: *O filozofię bać się nie musimy. Szkice z różnych lat*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1999, s. 126.

niemal równie łatwo, jak odbiera się dziecku lizaka, a docenianie fikcji i mnożenie interpretacji, których znaczenie, zdawałoby się, gaśnie już w momencie wygłoszenia, byłoby jak manewrowanie dla zabawy klockami. A przecież zawsze uprawnione było mówienie o humanistyce jak o namyśle ryzykownym – nic bardziej w skutkach przemożnego od definiowania człowieka i opisu ludzkiej kondycji.

Czy to odpowiednie czasy na pytania o fundamenty nauk humanistycznych, o których traktuje część monograficzna niniejszego tomu „Chowanny”? Czy czasy są dość ciekawe, by owocować ciekawą dyskusją na trudnym polu? Wydaje się, że tak – niestety. Wspomnijmy słynne powiedzenie: obyś żył w ciekawych czasach, nie starochińskie, jak zwykło się twierdzić, ale znacznie nowsze (z lat trzydziestych XX wieku) i niezbyt orientalne (amerykańskie lub angielskie). Bywa ono odczytywane jako życzenie intrygującego, atrakcyjnego życia, gdy *de facto* wskazuje na czas wojen, społecznych zawirowań i źródłowo jest przekleństwem. To nieprzyjazne życzenie czasu niebezpiecznego.

Pod koniec lat trzydziestych XX wieku Ludwik Chmaj we wstępie do pierwszej, jeszcze nie skażonej standardami pedagogiki socjalistycznej odsłony swojego podręcznika pisał tak: „Gorączkowość i niepokój we wszystkich dziedzinach życia współczesnego potęguje rosnąca z dnia na dzień zmienność i płynność cywilizacji”². W kolejnych fragmentach autor zarysowywał aurę niepokoju towarzyszącą późnym latom międzywojnia. Zdać by się mogło przy lekturze tego tekstu, że czytamy niedawne przecież rozważania Zygmunta Baumana o płynnej nowoczesności lub współczesną rozprawę pytającą o kondycję dnia dzisiejszego. Wrażenie aktualności tekstu sprzed blisko ośmiu dekad wzmacniać mogą również fragmenty poświęcone opisowi przemian standardów naukowych w ramach badań nad wychowaniem, które przedstawiał Chmaj na tle rozwoju nauk w ogóle. Wskazywał tu wagę optyki humanistycznej dla dostrzeżenia aktualnych zagrożeń i jednocześnie zarysowywał ich panoramę: „Ów humanistyczny charakter współczesnej myśli wychowawczej występuje zwłaszcza przy rozpatrywaniu zagadnień, jakie wyłoniły w ostatnich kilkudziesięciu latach zmienione formy życia ludzkiego i rzeczywistości kulturalnej. Wysiłek jej [myśli – red.], szukający niecierpliwie rozwiązania najbardziej palących zagadnień wychowawczych, zapładnia i podnieca jeszcze bardziej poczucie niebezpieczeństw, jakie niosą z sobą jednostronny rozwój nauki, przerost techniki, towarzyszący mu relatywizm kulturalny oraz coraz mocniejszy splot zależności wiążący jednostkę z dążeniami organizacyjnymi państwa i społeczeństwa. N a u k a, p o-

² L. Chmaj: *Kierunki i prądy pedagogiki współczesnej*. Warszawa–Wilno: Nasza Księgarnia, 1938, s. 10.

sługując się jasnymi i wyraźnymi dla myśli pierwiastkami ilościowymi, tworzy mechanistyczny obraz świata, w którym nie ma miejsca na żadne wartościowe stopniowania bytu, teleologiczne powiązania, gdyż wszystko odbywa się według praw mechanicznego przemieszczania się jednorodnych cząstek-atomów. Zapominając o ograniczonym znaczeniu swoich badań, przeistoczyła się ona w naturalistyczną metafizykę, która zaprzecza istnienie wszystkiego, czego stwierdzić nie można przy pomocy obserwacji i eksperymentu”³. Jeśli ten nieco dłuższy fragment dostarczy licznych analogii do naszej aktualności i przyjdzie nam wspomnieć lata trzydzieste ubiegłego wieku – także ich finał – zrodzić może się przeczcucie, że i my żyjemy w ciekawych czasach.

Podobna intuicja zdać by się mogła przesadnie złowróżbna. Niemniej jednak i tak nie przysługuje nam ulga w koniecznym wysiłku podtrzymywania wagi zapytań o charakter terażniejszości na planie tego, co minione. Ludwik Fleck, którego analizy stały się iskrą dla podstawowych koncepcji Thomasa Kuhna, w jednej ze swych rozpraw wskazywał: „czy chcemy, czy nie, nie możemy się uwolnić od przeszłości, z wszystkimi jej błędami. Żyje ona nadal w przyjętych pojęciach, w ujęciu problemów, w nauczaniu szkolnym, w życiu codziennym, w języku i instytucjach. Nie istnieje żadna *generatio spontanea* pojęć, są one, by tak rzec, determinowane przez swych antenatów. To, co było w przeszłości, jest o wiele bardziej niebezpieczne – lub właściwie tylko wtedy niebezpieczne – jeśli związek z tym jest nieuświadomiony i pozostaje nieznany”⁴. Jeżeli splatanie przeszłości z terażniejszością i przyszłością jest domeną humanistyki, to jej rola w czasach niebezpiecznych ma charakter szczególny.

Czy można mówić o groźnym potencjale humanistyki? Czy byłby on wtedy znakiem dorosłości czy też upadku naukowego etosu dziedziny? Czy żyjemy w czasach koniecznej mobilizacji myśli o wychowaniu? Waga i pewnego rodzaju magnetyzm tematu części monograficznej oddawanego do rąk Czytelnika tomu „Chowanny” zgromadziły w tomie grono ważnych autorów. Liczymy, że zebrane teksty staną się nie tylko intelektualną przygodą, ale nade wszystko polem rozważań dla Czytelnika naukowo ważnych, bo nieprzypadkowych i tym samym wymagających częstych na karty niniejszego tomu „Chowanny” powrotów.

³ Ibidem, s. 8.

⁴ L. Fleck: *Psychosocjologia poznania naukowego. „Powstanie i rozwój faktu naukowego” oraz inne pisma z filozofii poznania*. Red. Z. Cackowski, S. Symotiu k. [Wyd. 2.]. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2006, s. 52.

„Chowanna” została zamieszczona
w bazie bibliograficznej czasopism humanistycznych i społecznych BazHum
oraz w Index Copernicus International Journals Master List

Redakcja i korekta
Magdalena Starzyk

Projekt okładki i szaty graficznej
Tomasz Gut

Motyw graficzny na okładce i stronach tytułowych artykułów
Aleksander Herman

Łamanie
Edward Wilk

Copyright © 2017 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0137-706X
(wersja drukowana)

ISSN 2353-9682
(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Nakład: 90 + 50 egz. Ark. druk. 23,25.
Ark. wyd. 25,5. Papier Sora Matt Plus 90 g vol. 1.2
Cena 30 zł (+ VAT)

Druk i oprawa:
„TOTEM.COM.PL Sp. z o.o.”, Sp.K.
ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław

**Czasopisma objęte patronatem
Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN lub jego zespołów:**

BIULETYN HISTORII WYCHOWANIA

www.historiawychowania.amu.edu.pl/biuletyn.html

CHOWANNA

www.chowanna.us.edu.pl

PAREZJA

Czasopismo Forum Młodych Pedagogów
przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN

www.parezja.uwb.edu.pl

PEDAGOGIKA SPOŁECZNA

<http://pedagogium.pl/wydawnictwo/pedagogika-spoleczna.html>

PROBLEMY WCZESNEJ EDUKACJI

www.pwe.ug.edu.pl

PRZEGLĄD PEDAGOGICZNY

www.przeglادpedagogiczny.ukw.edu.pl

ROCZNIK PEDAGOGICZNY

www.staff.amu.edu.pl/~pedszkol/rocznik_pedagogiczny

STUDIA PEDAGOGICZNE

<http://spedagogiczne.ptp-pl.org>

STUDIA Z TEORII WYCHOWANIA

http://nowa.chat.edu.pl/skroty/studia_z_teorii_wychowania.htm

Cena 30 zł (+ VAT)

ISSN 2353-9682

Więcej o książce

